

MSO åker med Mahler och Segerstam till Stockholm

Stockholms konserthus lördag den 20 mars kl 15.00

Malmö SymfoniOrkester
Leif Segerstam, dirigent
Gustav Mahler: Symfoni nr 9

**MSO spelar Mahlers nia
i Malmö Konserthus
torsdag 18 mars kl 19.30**

Boka biljetter till årets Nallekonserter

Ännu en kull har vuxit upp i Malmö Konserthus och en ny generation barn har chansen att möta den stora musiken genom Nalle och hans 100 musikaliska kompisar i Malmö SymfoniOrkester ledda av dirigent P-O Johansson.

Ta med gosedjuren och kom!

Nalle & P-O
Foto: Klas Andersson

**Biljettkassan 040-34 35 00/
Köp direkt på mso.se**

VINN ÅRSKORT

Nu startar MSOs vartävling på www.mso.se
Läs vidare under webbradiofilen och under "Press/Aktuellt".

VAR MED OCH TÄVLA!
PS. Tröstpriser delas också ut

MALMÖ SYMFONIORKESTER

MALMÖ KONSERTHUS
ONSDAG 17 MARS 2010 KL 18.00

Mahlers sexa / Efter jobbet Gästspel

DR SYMFONIORKESTRET
THOMAS DAUSGAARD dirigent
Johannes Hansen Søre, konsertermästare

GUSTAV MAHLER (1860-1911)
Symfoni nr 6 a-moll / 80 min
Allegro energico, ma non troppo. Heftig, aber markig.
Andante moderato
Scherzo: Wuchtig
Finale: Sostenuto - Allegro moderato - Allegro energico

Konserten gjordes också i DR-Byens konserthus, Köpenhamn 11 och 12 mars samt i Stockholms Konserthus 16 mars som en del av Mahlerfestivalen.

THOMAS DAUSGAARD dirigent

Sedan 2004 har Thomas Dausgaard varit chefsdirigent för DR SymfoniOrkestret. Med sin dynamiska stil och sin förmåga att betrakta musiken med friska ögon har han utvecklat orkestern och skapat internationell uppmärksamhet kring den.

Thomas Dausgaard har turnerat till Europas viktigaste konsertsalar med DR SymfoniOrkestret och gjort en lång rad kritikerrosade inspelningar. Men kärnan i Dausgaards arbete med orkestern är förstas konserterna i Danmark, både de traditionella Torsdagskonserterna och de nyskapande Metrokonserterna, som framgångsrikt lockat en ny och yngre publik till den klassiska orkestermusiken.

Många av världens främsta orkestrar engagerar gärna Thomas Dausgaard. Han arbetar regelbundet med Leipzig Gewandhausorkester, Toronto SymfoniOrkester, Wienersymfonikerna och S:t Petersburgs filharmoniker. Dessutom har Dausgaard framträtt med de stora orkestrarna i USA, bl a Los Angeles Philharmonics, Boston Symphony Orchestra och Philadelphia Orchestra.

Thomas Dausgaards diskografi rymmer mer än 50 CD-titlar. Utöver internationella standardverk av Beethoven, Berlioz, Brahms och Sibelius har han spelat in en ansenlig mängd nordisk och dansk musik, Rued Langgaards sexton symfonier och samtliga symfonier av Asger Hamerik, Franz Berwald, Johan Svendsen, Christian Sinding och J P E Hartmann. Hans CD/DVD med Langgaards

kyrkoopera Antikrist har väckt sensation och inspelningen av Per Nørgårds tredje och sjunde symfoni med DR SymfoniOrkestret håller världsklass. Thomas är just nu aktuell med en ny CD som han spelat in tillsammans med "sin andra orkester", Svenska Kammarorkestern i Örebro som han också är chefsdirigent för. Schuberts åttonde och nionde symfoni (BIS) som i dagarna fått toppbetyg i Svenska Dagbladet och DN.

Till sommaren kommer Thomas Dausgaard att dirigera två promenadkonserter i Royal Albert Hall, en med DR SymfoniOrkestret och en med Svenska Kammarorkestern.

DR SYMFONIORKESTRET

SymfoniOrkestern vid Danmarks Radio grundades 1925 och är en av världens äldsta radiosymfoniOrkestrar. Den är dessutom Danmarks ledande symfoniOrkester och har ett mycket gott rykte långt utanför landets gränser. År 1927 genomförde orkestern sin första offentliga konsert under ledning av kompositören Carl Nielsen. Den legendariske ryske dirigenten Nicolaj Malko tillträdde som chefsdirigent 1930 och bidrog snabbt till en mycket lyckosam utveckling. Orkestern ärar Malko med den internationella Malko-tävlingen för unga dirigenter. Med Herbert Blomstedt som chefsdirigent på 1960-talet nådde orkestern nya höjder. Idag består DR SymfoniOrkestret av drygt 100 musiker och är Danmarks nationalorkester och kulturella flaggskepp. Thomas Dausgaard är chefsdirigent.

DR SymfoniOrkestret har över 100 skivinspelningar på sin meritlista, varav de flesta inspelade på Chandos. Samtliga konserter sänds i Danmarks Radio och en del av dem går också att lyssna på från utlandet tack vare EBU, European Broadcasting Union. Men orkestern förekommer också flitigt på scener runtom i världen. De har turnerat i Sydamerika, varit Orchestra in Residence på Megaron i Aten och framträtt vid de prestigefyllda festivalerna i Santander och Salzburg. År 2006 besökte orkestern höstfestivalen i Prag tillsammans med trumpetaren Håkan Hardenberger och blev omskriven som festivalens

höjdpunkt i tjeckisk press. Orkestern var också en av de stora aktörerna i HC Andersen-jubileet 2005 och genomförde med anledning av den en omfattande turné i Fjärran Östern. DR SymfoniOrkestret har också spelat på BBC Proms i London och Concertgebouw i Amsterdam samt gästats av dirigenter som Marek Janowski, Gary Bertini, Jeffrey Tate, Jaap van Zweden, Alexander Lazarev, Jevgeni Svetlanov, Christopher Hogwood, Michael Schönwandt, Ton Koopman, Marc Soustrot, Manfred Honeck, Marin Alsop, Leopold Hager, Jukka-Pekka Saraste, Sylvain Cambreling, Leonard Slatkin, Gianandrea Noseda, Rafael Frühbeck de Burgos, John Eliot Gardiner och John Storgårds. Yuri Temirkanov var orkesterns förste gästdirigent 2000-2008. Orkestern kan också stoltsera med att ha spelat under ledning av Igor Stravinskij, Sergej Prokofjev, Paul Hindemith, Pierre Boulez, Witold Lutoslawski, Karlheinz Stockhausen och Hans Werner Henze.

I januari 2009 flyttade DR SymfoniOrkestret in i sitt nya hem, det nya Konserthuset i DR Byen. Franske arkitekten Jean Nouvel i samarbete med akustikern Yasuhisa Toyota är personerna bakom detta.

Läs mer på dr.dk/koncerthuset

GUSTAV MAHLER Symfoni Nr 6

Mahlers sjätte symfoni intar en märklig plats i hans skapande och en unik plats i musikhistorien. Den utgör den numeriska mittpunkten för hans symfonier: han skrev fem före och fem efter (om man räknar *Das Lied von der Erde* och den ofullbordade tian). Femte, sjätte och sjunde symfonierna bildar dessutom en central trilogi - alla tre saknar ett uttalat program. Ingen av dem inkluderar människoröster och alla tre flödar av marschrytmer. Sexan är den enda av Mahlers symfonier som består av fyra satser enligt klassiskt mönster med början och slut i samma tonart. Den är också den enda av hans symfonier som slutar tragiskt. Alla de övriga slutar i dur, antingen triumferande (nr 1, 2, 3, 5, 7 och 8) eller förlöst, saligt (nr 4) eller resignerat (*Das Lied von der Erde*, nr 9 och 10). Det är endast sexan som slutar i moll. Mahler själv använde tillnamnet "Den tragiska" och det är frågan om det inte är den enda tragiska symfonin överhuvudtaget, åtminstone bland de internationella repertoarverken. Beethoven börjar många gånger tragiskt, men slutar aldrig så. Mozarts Symfoni nr 40 börjar och slutar i g-moll, men den är knappast tragisk utan snarare en förföriskt skön mardröm, driven av krafter det är bäst att inte känna till. Även Brahms fjärde symfoni har tillnamnet "Den tragiska", men slutar snarare strängt eller bistert än tragiskt. Tjajkovskijs *Pathétique* slutar i djupaste mörker, men det är mer en personlig förtvivlan än objektiv tragik. Endast Mahlers symfoni slutar med en tragisk katastrof. Huvudpersonen accepterar inte, förtvivlar inte, resignerar inte - han krossas som en lus av ödet.

Detta är en av musikhistoriens mest objektiva, klassiskt sköna formskapelser och samtidigt den mest subjektiva utgjutelsen av den mest subjektive av alla tonsättare. Det självbiografiska draget framstår tydligt i hustrun, Alma Mahlers, berättelse:

"Efter att han skisserat den första satsen kom han ner från skogen för att berätta för mig att han försökt avbilda mig i ett

tema. 'Om jag lyckats eller ej vet jag inte; men du får stå ut med det'. Han syftade på det stora, friflygande temat i första satsen i den sjätte symfonin. I den tredje satsen (numera andra satsen) avbildade han de små barnens orytmiska lekar när de stultade i zigzag över sanden. Barnens röster blev olycksbådande nog alltmer tragiska, och mot slutet dör de ut med ett gnyende. I den sista satsen beskrev han sig själv och sin undergång eller, som han senare sade, sin hjältes: 'Det är hjälten på vilken faller tre ödesslag, det sista av dem faller honom liksom ett träd fälles'. Detta var hans egna ord. Inget av hans verk kom så direkt från hans innersta hjärta som detta. Vi grät båda den dagen. Musiken och vad den förutspådde grep oss djupt." När Mahler förberedde uruppförandet i Essen och fick höra musiken för första gången blev han djupt gripen. Upplevelsen förtätades också av ett av de sammanträffanden som återvände med så stor regelbundenhet under hans liv: "Inget av hans verk berörde honom vid första åhörandet som detta. (Han fick aldrig höra *Das Lied von der Erde*, nian eller tian.) Vi kom till de sista repetitionerna, generalrepetitionen - till den sista satsen med dess tre ödesslag. När det var över vandrade Mahler av och an i sin loge, snyftande och vridande sina händer, oförmögen att lugna sig. Fried, Gabrilovitj, Buths och jag stod förstelnade utan att våga se på varandra. Plötsligt kom Strauss bullrande in i rummet utan att märka någonting. 'Jo du Mahler, du får dirigera en eller annan dödsmarsch i morgon, före Sexan - deras borgmästare har gått och dött för dem. Ganska vulgärt gjort - Men hur är det fatt?

Vad är det med dig? Men - ' och han gick lika bullrande som han kom, helt oberörd och lämnade oss förstenade.

De tre ödesslagen träffade honom redan ett år senare och det sista "fällde" honom: under våren infordrades hans avskedsansökan från Wienoperan; i juli dog hans dotter Maria, fyra år gammal och några få dagar senare ställde en läkare diagnos om den hjärtsjukdom som Mahler till sist dog av. Mahler kopplade detta så starkt till sista satsen i symfonin att han strök det sista hammarslaget. Detta det mest subjektiva är också källan till den objektiva formkönt klara tätheten. I de övriga symfonierna använder Mahler ofta cykliskt återkommande tematik som ett sammanknyttande element. I sexan går han ett steg djupare, ner bland de musikaliska arketyperna. Symfonin väves inte kring ett koraltema, ett marschtema etc, utan kring marschen, koralen, det svepande romantiska temat etc och viktigast av dem alla - slaget. Här finns alla former av bultanden och bankanden, piskrapp, yxhugg, pukslag och tuttiexplosioner.

Första satsen börjar med en serie bultanden, som växer ut till en skrämmande marsch. Denna avbrytes av en enkel ackordväxling från fortissimo A-dur till pianissimo a-moll. Mahler har själv beskrivit denna ackordföljd som ett musikaliskt tecken för en "hybrisbestraffning". Det som först kan tyckas vara en ljusning, där "hjälten" fattar mod (och övermod), avslöjar sig alltid vara ett nytt mörker. Under ackordföljden bankas

en marschrytm fram i pukorna. Här förenas symfonins tonala/harmoniska grundelement med dess rytmiska. Denna förening återvänder sedan som en serie huvudpunkter genom alla satserna.

Även Scherzot inledes med en serie bultanden som redan från början för in satsen i de hemska kammare där ordet skämt får en bitter eftersmak. Det är endast Andantet (tredje satsen), som är befriad från de infernaliska slagen. Tonarten är Ess-dur, så långt bort man kan komma från grundtonarten a-moll och så nära en äkta fridfullhet "hjälten" överhuvudtaget kan komma. Friden är emellertid bedräglig och när Mahler i ett desperat försök, att med hjälp av koskällor frammana en alpäng långt bortom storstädernas dubbelt förgiftade atmosfärer, lockar han snarare fram bilden av ett schweizervykort som brinner i kanterna.

Finalen börjar med ett slag som utkomponerats i tiden: som damm, bråte och slamsor uppkastade i luften av en störtande ängel. Hybrismotivet vrålas ut och den klassiska sonatformen når sin fullbordan i den arkitektoniskt vackraste final som någonsin komponerats. De tre hammarlagen fälles i satsens tre höjdpunkter. Mahler lyfte visserligen ut det tredje. Ibland spelas det, ibland inte, men det hörs alltid i varje lyssnars hjärta.

© Tore Eriksson

